పక్షి ఎగిరిపోయింది

రాత్రి తొమ్మిదిన్నర దాటింది ఆ వీధిలో జనసంచారం తగ్గింది. కాని ఊరు మాటుమణిగిపోయాక నిద్రలేచే పట్టాభి భవనం ఆ రోజు నిశ్శబ్దంగా వుంది. అదొక పురాతనమైన పెద్ద ఇల్లు. అందులో రకరకాల వాళ్ళు సుమారు పదమూడు కాపురాలు వరకు వున్నాయి. అంతా పనుల నించి యింటికివచ్చి రాత్రి తొమ్మిది దాటాక బాతాఖానీ మొదలుపెట్టి చుట్టుపక్కల వాళ్ళ నిద్రని ఖూనీ చేస్తూంటారు. కాని – ఆ రోజు ఆ యింట్లో అన్ని గదుల్లోను దీపాలు వెలుగుతున్నా అందరి మగాళ్ళూ గూటికి చేరుకున్నా ఇంకా నిశ్శబ్దంగా వుండడం ఆశ్చర్యమే!

అమావాస్య వెళ్ళిన మర్నాటి సినీవాలీ అందంగా కత్తిరించిన వెండితీగెలా ఆకాశంలో మెరుస్తున్నాడు.

ఒక్కొక్కరూ ముందున్న పంచలో చేరి, తలోచోట ఉస్సురంటూ కూర్చుంటున్నారు. అందరి మనసుల్లోనూ ఒకటే సమస్య. ఒకటే బాధ – తర్కానికి, చర్చకి ఎవరు ముందు మొదలుపెట్టాలో తెలీని ఒక అయోమయ పరిస్థితి అది.

"నేనిలా జరుగుతుందని ఓ నెల్లాళ్ళ క్రితమే ఊహించాను" అంది పార్వతమ్మ – వేడి వేడి నీళ్ళు తెచ్చి భర్త కోసం ఓ పక్కగా పెట్టి.

"అబ్బే నేనసలు అనుకోలేదు. అనుకుంటే ముందే జాగ్రత్తపడి వుండేవాళ్ళం" అంది కనకం.

ఒక్కొక్కరూ ఆడా మగా బయటకి చేరి చర్చ మొదలుపెట్టారు.

ఈ మహాపట్టణంలో ఒక్కసారిగా యిల్లు ఖాళీ చేసి పొమ్మంటే ఎక్కడికిపోతాం? అనేదే అందరి సమస్యా – అదే అందరి మనసుల్నీ కలచివేసే బాధ.

"మేము పోము" అనే హక్కు వాళ్ళకి లేదు. వాళ్ళుంటున్న ఆ పెద్ద కొంప వాళ్ళలో ఎవ్వరిదీ కాదు. అందరూ అద్దె కట్టి అవసరాన్ని గడుపుకుంటున్న అతిథులే.

పట్టాభి భవనం అంటే ఆ చుట్టుపక్కల పెద్ద పేరు. ప్రతి రిక్షావాడికీ తెలుసు. ఏ కిళ్ళీ బడ్డీలో అడిగినా అతి సునాయాసంగా యిల్లు చేరవచ్చు. అదొక మార్వాడి వర్తకుడి యిల్లు. అందులో ఎన్నో గదులు – వసారాలు, స్నానాల గదులు, మరుగుదొడ్లూ – ఇంటికి రెండువైపులా పెద్దబావులు – పెద్దపెట్టున వున్నాయి. ఆ యింట్లోకి ప్రవేశించటానికి ఎవరైనా ముందు కాస్త కంగారు పడతారు. ఎటు వెడితే ఏ గదిలోకి వెళ్తామో, ఎటు మెట్లు ఎక్కితే ఏ వసారా చేరుకుంటామోనని అనుమానం వస్తుంది. ఆ మార్వాడి ఎప్పుడూ ఆ ఇంటిని గురించి పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. ఎప్పుడో అద్దెలకి యిచ్చేసి వూరుకున్నాడు. అతని దగ్గర వుండే ఓ గుమాస్తా మాత్రం ప్రతినెలా వచ్చి అద్దె వసూలు చేసుకుపోతూ వుంటాడు. అతను ఖచ్చితంగా వున్నా కరకు మనిషి కాకపోవడం వల్ల ఓనరుకి అద్దెలు పెంచమని దుర్బోధ చెయ్యలేదు. దీనిమీద పెద్దగా దృష్టి లేని ఆ మహానుభావుడు అద్దెలు పెంచనూ లేదు. అందుకే అట్టడుగు తరగతి, మధ్య తరగతికీ మధ్యన వేలాడుతూ రెక్కాడితేగాని డొక్కాడని కొన్ని కుటుంబాలు అక్కడ చవుక అద్దెలో తలదాచుకుంటున్నాయి.

ఆ రోజు ఉదయమే ఆ గుమాస్తా వచ్చి మార్వాడి యిల్లు ఎవరికో అమ్మేశాడనీ, అందుకు ఓ నెల్లాళ్ళలో అంతా యిల్లు ఖాళీ చెయ్యాలనీ చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. మర్రిచెట్టు నాశ్రయించుకున్న పిట్టల పాలిట అది తుపాకీ దెబ్బే అయింది'.

అంతవరకు దెబ్బలాటలతో, వ్యంగ్యాలతో, ఆరోపణలతో రాత్రిళ్ళు తగువు లాడుకునే ఆ ఇంట్లో వారందరికీ నోటమాట పడిపోయింది. అసలు ఒక్కొక్క సందర్భంలో అది ఎవరికివారే తమ యిల్లుగా భావించుకోవడం జరిగేది. ప్రతివాడూ ఎదుటివాడిని 'నీ బాబుగాడి సొమ్మా' అంటూ దబాయించటం పరిపాటిగా జరుగుతూ వుండేది. కాని యీ రోజు అందరికీ ఆ యిల్లు తామెవ్వరిదీ కాదని, తామక్కడినుంచి వెళ్ళిపోవాల్సిన సమయం ఆసన్నమైందనే చేదు నిజం వాళ్ళ గొంతుకల్లో వచ్చి వెలక్కాయలా అడ్డుపడింది.

శేషమ్మ గదిలో దీపం డిమ్‌గా వెలుగుతోంది. కళ్ళు తిరిగాయి. నీరసంగా గోడ పట్టుకుని ఒక్కక్షణం నిలబడింది. గాలివానకి విరిగిపోయిన కొమ్మ చెట్టుని విడిచిపెట్టకుండా కొనవూపిరితో వేలాడుతున్నట్లుంది శేషమ్మ. చావురాదు –

బ్రతుకురాదు – ఎన్నాళ్ళ గానో ఆ యింట్లో ఆ చివరి గదిలో ఒంటరిగా, రోగిష్టిగా, లేచిన రోజున లేచి, లేనిరోజున మూలుగుతూ కాలం గడుపుతోంది. అయిదు ఆరు తారీఖుల్లో వచ్చే అరవై రూపాయల మనియార్డరు కోసం కాంతి మళ్ళిన గాజుకళ్ళతో ఎదురుచూస్తూ అందులో పదిహేను రూపాయలు ఆ గదికి అద్దె కట్టి, మిగిలిన దానితో రోజూ గంజికాచుకుంటుంది. మరీ లేవలేకపోతే ఓ పావలా డబ్బులిచ్చి పక్కనే వున్న గవర్నమెంటు హాస్పిటల్లో రిక్షాలో దిగుతుంది. శేషమ్మకి ఏం రోగమో ఏ డాక్టరుకీ అక్కడ తెలీదు. అందుకని ఏదో తోచిన మందులిస్తారు, ఖచ్చితంగా ఆమె రోగాన్ని గురించి ఆరోగ్యాన్ని గురించి ఆరా తీసే మనుష్యులు ఆమె వెనుక లేకపోవడంతో, అక్కడెవ్వరూ పెద్దగా పట్టించుకోరు. కొన్నాళ్ళున్నాక అదే సర్దు కుంటుంది. శేషమ్మ యింటికొస్తుంది, మళ్ళీ నాలుగు రోజులు బాగానే వుండి, మొదటి కొస్తుంది.

కన్నకొడుకు వస్తాడని, తనని చూస్తాడని, తనతో తీసుకుపోతాడనీ శేషమ్మ వెర్రి ఆశ. కాని ప్రతి నెలా డబ్బే వస్తుంది, కొడుకు రాడు.

కొడుకు పసివాడుగా వుండగానే మొగుడు చచ్చిపోయాడు. అష్టకష్టాలు పడి పిల్లడిని పెంచింది. రామయ్యా తండ్రీ అంటూ కలవరిస్తూ చూసుకుంది. మిడిమిడి జ్ఞానం వచ్చేసరికి వాడికి తల్లిమీద అనుమానం మొదలైంది. వాళ్ళూ వీళ్ళూ 'నీ తల్లి మంచిది కాదు' అనడంతో వాడి మనస్సు విరిగింది. తల్లి శీలాన్ని శంకించడంతో వాడి ఆలోచనలు వక్రమార్గం పట్టాయి. ఇది తెలిసి శేషమ్మ కుమిలిపోయింది. వాడికో రోజు తన నిజాయితీ చెప్పుకోబోయింది. వాడు నమ్మలేదు. కొడుకైనా, మొగుడైనా – తండ్రైనా – వాడు మగాడు. ఆడదాన్ని అవమానించి, అనుమానించే హక్కు వాడికి పుట్టుకతో వున్నట్లు ఒక ఛీత్కారం చేశాడు. శేషమ్మ మనసు పుటుక్కుమంది. కట్ట తెంచుకున్న నదిలా దుఃఖం పొంగింది. ఆ రోజు మొగుడు చచ్చిపోయిన రోజున కూడా ఏడ్వనంతగా ఏడ్చింది. కొడుక్కి చదువు రాలేదు. చదివించే శక్తి తనకి ఎలాగూ లేదు. వాడు అక్కడక్కడ తిరుగుతూ గడిపి ఓ నాడు వూరు విడిచి వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళిన రెండు నెలలకి ఉత్తరం ఒకటి రాశాడు. తనని కన్నందుకు నెలకింత డబ్బు పంపుతాననీ, "నిన్ను తల్చుకుంటే నాకు ఆడజాతి మీదే అసహ్యం వేస్తోందని" రాశాడు. కొడుకు తన మీద ఏర్పరచుకన్న అకారణమైన అసహ్యానికి శేషమ్మ కుసిళ్ళుపోయింది. ఆమె మనసు దిగులుతో ఎండిపోయింది. శరీరం రోగంతో మోడులా ఐపోయింది.

శేషమ్మ నడుస్తుంటే వెదురుబద్ద కదులుతున్నట్లు, దాన్ని వేదన వెంబడిస్తున్నట్లు వుంటుంది. తోడులేని శేషమ్మకి ఆ పెద్దకొంపలో ఆ మారుమూల గది నీడనిచ్చింది.

రోగిష్టి శేషమ్మ ఎక్కడికి కదలగలదు? మరొక ఇల్లు ఎక్కడ వెతుక్కోగలదు? ఆమె కెవరున్నారు? ఈ రోగంతో తీసుకునే శేషమ్మకి ఎవరిల్లు ఇస్తారు? ఒకవేళ ఎక్కడైనా యిల్లు దొరికినా ఆమె అద్దె ఎంతివ్వగలదు? ఆమె యిచ్చే అద్దెకి పూరికొంప కూడా రాదే! ఇదొక జటిల సమస్యగా మారి శేషమ్మ కొన వూపిరిని లాగేస్తోంది. అనాథగా మిగిలిపోయిన ఆ స్త్రీ మీద దేవుడికెందుకు దయరాదా అని చూసినవారంతా బాధపడతారు.

శేషమ్మకి కళ్ళు తిరుగుతున్నాయో, లేక భూకంపం వచ్చి యిల్లే తిరిగిపోతోందో తెలీలేదు. కళ్లు గట్టిగా మూసుకుంది. ఒళ్ళంతా గడగడ వొణికి నెమ్మదిగా గోడని పట్టుకున్న చేతులు జారాయి. ఆమె అక్కడే చతికిలబడింది.

అటుగా వచ్చిన పార్వతమ్మ –

"శేషమ్మా, అదేవింటలా కూలబడ్డావ్? బాగుంది. వంట్లో బొత్తిగా శక్తి లేకుండా పోయిందమ్మా నీకు. ఒక్కత్తివి ఇన్నాళ్ళున్నావు. ఇప్పటికైనా ఆ కొడుక్కి యింత గడ్డి పెడుతూ రాయి, వచ్చి తీసుకెళ్ళమని" అంటూ రెండు చేతులతో శేషమ్మని లేవనెత్తింది.

శేషమ్మ ఆయాసంతో వొగరుస్తూ – నెమ్మదిగా మంచం మీదకి చేరింది. శేషమ్మ అనారోగ్యం పెద్దగా పట్టించుకోకుండా అతి సహజంగా అక్కడి నుంచి బయటపడింది పార్వతమ్మ. నాలుగే బొగ్గులు మిగిలిన కుంపటిమీద గ్లాసు మట్టులోకి వున్న కాఫీ పెట్టి, ఆలోచనలో పడింది.

వసారాలోంచి మాటలు వినిపిస్తున్నాయి, తనలాంటి జీవితాలు ఎప్పుడు సుఖపడను? శేషమ్మ లాంటివాళ్ళు ఎప్పుడు కడతేరను? అని పార్వతమ్మ మథనపడింది.

ఈ యింట్లోంచి మారిపోవాలంటే ఎక్కడలేని బెంగా, భయం మనసుని చుట్టేస్తున్నాయి. మొగుడు తెచ్చే నూట యాభయి రూపాయలతోనే యింట్లో గడుస్తుందా? తనెన్ని విధాల రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటే ఈ మాత్రంగా నడుస్తోందీ బండి. ఎదురింట్లో తను వంట పని చేస్తోంది. అది ఎదురిల్లు కనుక ఆటోపని యిటో పని సరిపెట్టుకుంటోంది. వాళ్ళింట్లో ఏమైనా మిగిలినా, యిచ్చినా తెచ్చుకోదానికి నామోషీగా వుండడం లేదు. వాళ్ళొక నలభయి రూపాయలిస్తారు. తనింట్లో పని చూసుకుంటూ ఆ పని చెయ్యాలంటే తాము మరొక చోటకెళ్ళిపోతే ఎలా కుదురుతుంది? అంటే

తనకా అవకాశం పోయినట్లే. పోనీ అక్కడే చూసుకుందామంటే తనేమీ వంటగత్తె కాదు. ఏదో కాలం కలిసిరాక పడేపాట్లు, తనకొచ్చే నలబయి రూపాయలతో పాలూ, బొగ్గులూ గడిపేస్తుంది. ఇప్పుడదీ ఆగిపోవడమే కాకుండా అద్దె పెరుగుతుంది ఇంత విశాలమైన గది ఇరవై రూపాయలకి ఎక్కడా దొరకదు.

వెచ్చబడిన కాఫీ చుక్క తీసుకెళ్ళి శేషమ్మ కిచ్చి వచ్చింది పార్వతమ్మ. అనాథులకి, దరిద్రులకీ, నిత్య బాధితులకీ దేవుడు చావైనా యివ్వడుఅని మరొక్కసారి బాధపడింది. ఆడదాని బ్రతుకులో అడుగడుగునా గండాలే. అవి గడిస్తే అందలం-లేకపోతే అధఃపాతాళం.

ఈ పార్వతమ్మ పార్వతిగా ఊహ తెలిసినప్పటి నుంచి సుఖం అంటే ఏమిటో ఎరగదు. తన పన్నెండో ఏట తల్లి చచ్చిపోతే, తనకింద నలుగురు పిల్లల్నీ పెంచి పెద్ద చేస్తూ నిత్యం వొళ్లెరుగని పని చేసేది. అప్పటికీ అది బాగోలేదు - యిది బాగోలేదు అని తండ్రి చేత చీవాట్లు తినేది. పెళ్ళి చేసే శక్తిలేక, చెయ్యాలనే ధ్యాసలేక సంసార భారం తన మీద పడితే చదువూ సంధ్యాలేని పార్వతి అక్కడా యిక్కడా కష్టపడి యిల్లు నెట్టుకొచ్చేది. అలాంటి సమయంలో నారాయణతో పరిచయమై అది పెళ్ళి దాకా వచ్చింది. ఆ పెళ్లికి తండ్రి వొప్పుకోలేదు. వొప్పుకోకపోవటానికి కారణం ఏమీ లేదు. అది పార్వతి స్వంతంగా నిర్ణయించుకోవడం. అదొక్కటే ఆయనకిష్టం లేకపోవటానికి కారణం. కాని పార్వతి అందుకు తల వంచలేదు. తను నమ్ముకున్న నారాయణతో వచ్చేసింది. అయితే పార్వతిని కూర్చోబెట్టి హాయిగా పోషించగల శక్తి అతనికి లేకపోవడంతో పెళ్ళి అయిన నాటి నుంచి పార్వతి ఆమె కష్టం ఆమెకి వుండనే వుంది. ఈ దేశంలో చదువుకున్నా, చదువుకోకపోయినా, చేతనైనా కాక పోయినా మగాడి మీద భారాన్ని తోసేసి హాయిగా ఉండే స్త్రీలు తక్కువేమో, ప్రతికష్టం లోనూ ఎక్కువపాలు తనే పంచుకుంది పార్వతి. నలభయి అయిదేళ్ళు దాటినా యీనాటికీ ఇద్దరు పిల్లల కోసం, భర్త కోసం కష్టపడి పనిచేస్తూనే వుంటుంది. అలాంటి పార్వతి యీ రోజు యీ యిల్లు మారిపోవాలంటే వచ్చే యిబ్బందుల్ని మరచిపోయి ఎలా వుండగలదు? అందుకే నిద్ర రాక గుమ్మం మీద కూర్చుని బయట మాటలు వింటోంది.

కనకం విలాసంగా వేరుశనక్కాయలు కొట్టుకుని తింటోంది. ఆమె మనసులో దిగులుగా వున్నా పైకి మాత్రం నిర్లక్ష్యంగానే కనిపిస్తోంది. రోగిష్టి మొగుడు

దొరికినందుకు మొదట్లో ఏడ్చినా లంకంతకొంపలో ఎవ్వరెవ్వరో వచ్చిపోయే ఆ పెద్ద లోగిలిలో తన వ్యవహారం ఎవ్వరూ పట్టించుకోకపోవడం ఆనందంగానే అనిపించింది. తనకి మాత్రం ఎవరితో ఏముంది? ఒక నరసింహంతో తప్ప. అతని గది తమ గదికి పక్కనే. ఎప్పుడూ యిద్దరూ ఎంతో జాగ్రత్తగా వుంటారు. తీరని తన కోర్కెలు తీర్చుకోవడమే కాకుండా భర్తకి మందులు, బలానికి హార్లిక్సులు తెప్పించి గుట్టుగా కాపురం నెట్టుకొస్తుంది. అలాంటిది యీ రోజు యిక్కడి నుంచి కదిలితే నరసింహం ఏమైపోతాడు? అతను కనబడకపోతే తనేమైపోతుంది? ఇంత అనువుగా, యింత గుట్టుగా తనెలా వుండగలదు? తనీ మాత్రం సుఖంగా వుండని దేవుడు కళ్ళల్లో నిప్పులోసుకుంటున్నాడు అని కనకం దేవుడిమీద మెటికలు విరుస్తున్నట్లు శనక్కాయలు టపీటపీమని కొడుతోంది. ఆమె ఆలోచిస్తూనే వుంది. ఎలాగైనా నరసింహం తామూ ఒకే యింట్లో వుండేటట్లు ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. ఈ విషయం మొగుడితో నెమ్మదిగా, అతనికి అనుమానం రాకుండా చెప్పి వొప్పించాలి. అతను కనుక వొప్పుకుంటే మిగిలిన వాళ్లేమనుకున్నా తను లెక్కచెయ్యదు. కాని అతను వొప్పుకుంటాడా? ఆరోగ్యం లేకపోయినా అతని అహంకారానికి లోటులేదు. కాని తను మాత్రం అలా యిలా వదలదు. ఎలాగైనా ఈ సమయంలో తన నోరు మూతపడితే తన సుఖానికే తాళం పడుతుంది.

కనకం ఆలోచిస్తూనే వుంది. పథకాలు వేస్తూనే వుంది.

శేషమ్మ అవస్థపడుతూ, యిల్లెక్కడ వెదుక్కోనా అని ఆయాసపడుతూనే వుంది.

పార్వతమ్మ చెదిరిపోతున్న ఆర్థిక పథకాన్ని ఎలా నిలుపుకోవాలా అని ఆరాట పడుతూనే వుంది.

వసారాలో ఆవలింతల మధ్య చర్చ జరుగుతూనే వుంది.

రాత్రి మాత్రం ముందుకు కదులుతూనే వుంది. ఆ రాత్రే కాదు, ప్రతీ రాత్రి అలాగే గడుస్తుంది ఒక్కొక్కరూ ఎక్కడో ఒక చోట యిల్లు కుదిరిందని ఆ యింట్లోంచి కదులుతూనే వున్నారు. ఇల్లు బావురుమంటూనే ఉంది. బకాసురుడి బలికి ధైర్యంగా వెళుతున్నట్లు ఒక్కొక్క కుటుంబం, బళ్ళ మీద సామాను వేసుకుని ముందుకు కదులుతోంది. మిగిలిన వాళ్ళు వెళ్ళేవాళ్ళకి వీడ్కోలు చెపుతున్నారు.

శేషమ్మ రాసిన రెండు ఉత్తరాలకి కొడుకు దగ్గర్నుంచి జవాబు రాలేదు. కదలలేక మెదలలేక కట్టెముక్కలా పడుంది మంచంలో. జాలిపడి పార్వతమ్మ మొగుడితో అంది.

"పాపం శేషమ్మ. మనతోబాటే ఏదైనా ఒక గది..........."

చాల్లే వూరుకో. తనకొకటి దిక్కులేదు మెడకోడోలు అన్నట్లు, "ఆ రోగిష్టి మేళంతో చచ్చిపోతాం" కసిరాడు. పార్వతమ్మ మాట్లాడలేదు. దయాదాక్షిణ్యాలకీ స్తోమత కావాలి. అది లేవని తెలిసి వాటిని మనసు అట్టడుగున సమాధి చేసేసింది. కాళ్ళరిగిపోయేలా యింటికోసం మొగుడు తిరుగుతుంటే మరింకేమీ అనలేక వూరుకుంది. పక్కనే వున్న కోమటికొట్లో బాకీ తీరలేదు. దూరంగా వెళ్ళాలంటే అతను పీకల మీద కూర్చుంటాడు. అమ్ముకుందామన్నా అరకాసు బంగారం లేదు. అదుక్కుతినే బ్రతుకు కాదు. పరిష్కారమయ్యే సమస్యలూ కావు అని వుస్సురంది పార్వతమ్మ మనసు.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. గడువురోజు ముందు కురుకుతోంది. రెండుసార్లు గుమాస్తా వచ్చి గుర్తు చేసి వెళ్ళాడు. ఇంటిని కొనుక్కున్న సాయిబు యిల్లు చూసి పగలకొట్టించి పెద్ద హెూటల్ నిర్మించబోతున్నట్లు చెప్పి వెళ్ళాడు.

ఆరోగ్యం పూర్తిగా చెడిపోయిన శేషమ్మ గుండెల్లో గుబులు మరీ ఎక్కువైంది. తను ఒక్క అడుగు కదల్లేదు. గడువు ఒక్కరోజు వుంది. తను కదలనంటే సామాను బయట పడేస్తారు. తన అనారోగ్యం కూడా నటనేనంటారు. తనెంత అవమానాన్ని ఎదుర్కోవాలో వూహించి కలగిపోయింది. కొడుకు ఒక్కసారి వస్తే, వాడిని ఒక్కసారి చూసి కళ్ళు మూసేద్దామని వుంది. కాని వాడు రాలేదు. శేషమ్మకి ఆయాసం ఎక్కువైంది, ఆవేదన ఎక్కువైంది. ఈ బాధనుండి విముక్తికి ప్రసాదించమని దేవుడికి మొక్కుకుంటోంది. చావు రాక, బ్రతకలేక నలిగే స్త్రీ జాతికి ప్రతీకగా గిజగిజ కొట్టుకుంటోందామె బ్రతుకు.

ఆర్థికంగా చితికిపోయి, అల్లాడిపోతోంది పార్వతి, ఇల్లు ఎక్కడా కుదరలేదు.

కనకాన్ని రోగిష్టి మొగుడు చితగ్గొడుతున్నాడు. కనకం అంతకంటే పెద్దగా అరుస్తుంది.

"సంసారం చెయ్యడానికి లేని బలం చావబాదటానికి వచ్చిందేం నీకు" అంటూ మొగుడి మీద విరుచుకుపడుతోంది. ఆ మొగుడు కూడ ఆమె దొరికినంత మేరకి పిడి గుద్దులు గుద్దుతున్నాడు. నోటి కొచ్చినట్లు తిడుతున్నాడు. అంతా ఖాళీ చేసిన ఆ ఇంట్లో వాళ్ళ అరుపులు ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి.

ఆ ఉదయమే నరసింహం చెప్పా పెట్టాకుండా గది ఖాళీ చేసి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ ఉక్రోషం పట్టలేక కనకం అందర్నీ తిట్టిపోస్తుంది. రాత్రి దాకా గొడవ జరుగుతూనే

వుంది. రోగిష్టి మొగుడు పెళ్ళాన్ని తీసుకుని బావమరిది దగ్గరకి బయలుదేరాడు. పాడు ముండని వదిలి పారేస్తానని శపథం చేసి, క్షణాల మీద సామాను సర్ది బండిలో వేశాడు. వెక్కిళ్ళ మధ్య సణుగుతూ కనకం బండి ఎక్కింది.

పక్క వీధిలో ఒక పాకలో గదిని మాట్లాడి వస్తే పార్వతమ్మ సామాను కట్టలు కట్టింది. కను చీకటి పడేవేళ కరెంటు లేని పాకలోకి గాలికి గలగలలాడే తాటాకుల భయంకర శబ్దాల్లోకి - సర్దుకుపోవడమే జీవిత ధ్యేయంగా ఎరిగిన పార్వతమ్మ కదిలింది.

ఆ రోజు తెల్లవారింది.

పనివాళ్ళు యిల్లు పగలగొట్టడానికి వచ్చారు.

నిర్జీవంగా పడివున్న శేషమ్మని చూసి గతుక్కుమన్నారు. ఓనరుతో చెప్పి దిక్కులేని శేషమ్మకి అంతిమయాత్ర ఏర్పాటు చేశారు.

దీనులు, హీనులు, దిక్కు మొక్కు లేని ఎందరో స్త్రీల జాబితాలోంచి ఒక ప్రాణి నిష్క్రమించింది.

గూడు లేదని తెలిసి పక్షి గుట్టుగా ఎగిరిపోయింది.

("వనిత" మాసపత్రిక నుండి)